

רצח עם

רצח עם, או בשמו הלטיני "ג'נוסייד", הינו מונח שפירושו בדרך כלל רציחת בני אדם עקב שייכותם לקבוצה גזעית, אתנית או דתית מסוים, אך ורק במגמה לפגוע ולהכחיד את כל הקבוצה ללא יוצאים מן הכלל.

טשטושו של המושג "רצח עם" על ידי החלתו על מעשי רצח וזוועה ממינים שונים מביא לכדי הסתרת התופעה המסוכנת והמחרידה המתפרצת במקומות שונים ברחבי העולם ובתולדות האנושות. לכן ישנה הגדרה מדויקת לרצח-עם ושני תנאים מקדימים לרצח-עם; **ראשית**, רצח-עם מבוסס על מערכת ערכים המייחסת לרצח החפים-מפשע (אשר אינם מהווים איום) המשתייכים לקבוצה מסוימת ערך מוסרי, הופכת אותו לטוב מבחינה מוסרית, ואולי אף מגדירה רצח זה כערך עליון. **תנאי שני** הוא קיומם של אמצעים להשמדה המונית. אמצעים אלו משמשים להרג בני אדם בהיקפים גדולים.

התממשותו של רצח העם מתבטאת בשלושה אופנים: **ראשית**, השמדתם של בני אדם, ובעיקר חפים מפשע, כלומר, כאלו אשר אינם מהווים איום פיזי ישיר או עקיף עבור התוקף. ניתן לזהות את ההשמדה המכוונת הן על ידי הפעלת שיטה סדורה והן על ידי רצח ילדים, קשישים ואוכלוסיות חלשות נוספות. **שנית**, עמידה מן הצד של רוב האנושות וחוסר התנגדות לרוצחים מאפיינים את תופעת רציחות העמים. **האופן האחרון** הינה ההכחשה. מרכיב ההכחשה מוטבע בכל רצח עם ולאחר כל רצח עם. מטרת ההכחשה היא כפולה: להסתיר את הפשע הנורא מכל מפני העולם הסובב ולהכחיש את קיומה של הקבוצה המושמדת.

מקרים של השמדת המוניים התרחשו במהלך כל תולדות האנושות. יש המאמינים, כי במאה ה-20 בוצעו מעשי רצח עם רבים יותר מבכל מאה אחרת בהיסטוריה האנושית, והם מגדירים אותה בשל כך "מאת הג'נוסייד", "מאת הרוע" או "מאת האלימות". מעבר לכל ההגדרות והמחלוקות, ברור כי כל השמדת עם היא מעשה פשע קיצוני, שבו בני אדם רוצחים בני אדם אחרים רק בשל השתייכותם לקבוצה לאומית, אתנית, גזעית או דתית מסוימת, בלא קשר לאשמה אישית.

הגדרת המושג רצח עם- דף עבודה

חלק א': ענו על השאלות הבאות על פי הטקסט:

1. הסבירו את המושג רצח עם.

2. מהם שני התנאים המקדימים לרצח עם?

3. הסבירו את שלושת המאפיינים לרצח עם.

4. מדוע תופעת הרצח עם מאפיינת את המאה ה-20?

5. אילו רציחות עמים אתם/ מכירים/ות?

חלק ב': קראו את המשפטים הבאים וכתבו נכון או לא נכון. בהמשך, תקנו את

המשפטים שאינם נכונים:

1. השם הלועזי לתופעת הרצח עם הינו "ג'נוסייד".

2. רצח עם הינו כל רצח של קבוצה מסוימת.

3. המטרה של הרצח המתבצע ברציחות עמים הינה הכחדה כוללת של קבוצה דתית, פוליטית או גזעית מסוימת.

4. הקבוצה הרוצחת בתופעת רציחות העמים מבינה כי מדובר ברצח שהוא אסור ואינו מוסרי, אך היא בוחרת לבצע אותו בכל זאת.

5. כל אמצעי לרצח נחשב כאמצעי לקיום רצח עם.

6. על מנת שרצח של קבוצה מסוימת ייחשב כרצח עם הקבוצה הנרצחת צריכה להוות איום מסוים על הקבוצה שמחליטה לבצע את הרצח.

7. פעולת הרצח בתופעת הרצח עם תמיד תלווה בהכחשה והתעלמות של רוב העולם.

8. ברציחות עמים שונים בהיסטוריה ניתן לראות התנגדות וגינוי של מדינות העולם כלפי רציחות עמים.
